

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 24/15

Luksemburg, 26 lutego 2015 r.

Wyrok w sprawie C-41/14
Christie's France SNC / Syndicat national des antiquaires

Koszt honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, które należy zapłacić autorowi od każdej odsprzedaży dzieła sztuki dokonanej przez osobę zawodowo działającą na rynku dzieł sztuki, może być ostatecznie ponoszony zarówno przez sprzedawcę, jak i kupującego

Zgodnie z prawem Unii, osobą zobowiązaną do zapłaty honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży jest co do zasady sprzedawca, niemniej jednak państwa członkowskie mogą wyznaczyć inną osobę spośród określonych w dyrektywie 2001/84 osób zawodowo działających na rynku dzieł sztuki

Prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży jest zdefiniowane w dyrektywie Unii¹ jako prawo autora oryginalnego dzieła sztuki do otrzymania honorarium autorskiego opartego na cenie sprzedaży uzyskanej z każdej odsprzedaży dzieła, następującej po pierwszym rozporządzeniu dziełem. Prawo to stosuje się do wszystkich czynności o charakterze odsprzedaży dokonywanych przez występujące w charakterze sprzedawców, kupujących lub pośredników osoby zawodowo działające na rynku dzieł sztuki (salony sprzedaży, galerie sztuki oraz, ogólnie, podmioty zajmujące się handlem dziełami sztuki).

Christie's France, będąca francuską spółką zależną międzynarodowego przedsiębiorstwa Christie's, organizuje regularnie aukcyjną sprzedaż dzieł sztuki. W niektórych przypadkach sprzedaż ta prowadzi do pobrania honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży. Ogólne warunki sprzedaży Christie's France stanowią, że dla niektórych oznaczonych w katalogu pozycji, Christie's France pobiera od kupującego, na rzecz i w imieniu sprzedawcy, kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu z tytułu odsprzedaży.

Syndicat national des antiquaires (krajowe stowarzyszenie antykwariuszy, SNA) uważa, że ogólne warunki Christie's France, nakładające na nabywcę obowiązek zapłaty wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, stanowią czyn nieuczciwej konkurencji. Christie's France twierdzi, że dyrektywa 2001/84 stanowi bez dalszych uściśleń czy ograniczeń, iż honorarium wynikające z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży jest wypłacane przez sprzedawcę, a zatem nie wyklucza ona uregulowania obowiązku zapłaty tego honorarium w sposób umowny. Francuski sąd kasacyjny, przed którym zawisł ten spór, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy sprzedawca zawsze ponosi ostatecznie koszt honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, czy też możliwe jest odstąpienie od tej reguły w drodze umowy.

Trybunał w ogłoszonym dzisiaj wyroku orzekł, że państwa członkowskie same mogą określić osobę zobowiązaną do zapłaty honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży. Mimo, że dyrektywa stanowi, iż osobą zobowiązaną do zapłaty tego honorarium jest co do zasady sprzedawca, przewiduje ona niemniej jednak odstępstwo od tej zasady i pozwala zatem państwom członkowskim wyznaczyć inną osobę spośród określonych w dyrektywie 2001/84 osób zawodowo działających na rynku dzieł sztuki, która to osoba, sama bądź wspólnie ze sprzedawcą, przejmie odpowiedzialność osoby zobowiązanej do zapłaty honorarium autorskiego. Wskazana w ten sposób w ustawodawstwie krajowym osoba zobowiązana do zapłaty może

¹ Dyrektywa 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki (Dz.U. L 272, s. 32).

uzgodnić ze wszystkimi pozostałymi osobami, w tym z kupującym, że ten ostatni ostatecznie poniesie, w całości lub części, koszt honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, pod warunkiem, że takie umowne uzgodnienie nie wpływa na obowiązki i odpowiedzialność, które spoczywają na osobie zobowiązanej do zapłaty honorarium autorowi. Trybunał podkreślił, że takie odstępstwo jest zgodne z celem dyrektywy, który polega na eliminowaniu zakłóceń konkurencji na rynku dzieł sztuki, ponieważ działania harmonizujące są ograniczone do tych przepisów krajowych, które mają najbardziej bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. O ile bowiem realizacja wyznaczonego w taki sposób celu wymaga określenia osoby zobowiązanej do zapłaty honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, a także zasad dotyczących ustalenia kwoty tego honorarium, o tyle nie dotyczy to kwestii określenia, kto ostatecznie będzie ponosił jego koszt.

Trybunał nie wykluczył, że odstępstwo to może wywierać określony zakłócający wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Taki wpływ ma jednak jedynie charakter pośredni, ponieważ jest on wywołany przez umowne uzgodnienia dokonywane niezależnie od uiszczenia honorarium wynikającego z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, za które osoba zobowiązana do zapłaty pozostaje odpowiedzialna.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793